

De la creació al tràmit: guia d'orientació administrativa per a artistes, intèrprets i gestors culturals

Després de la DANA. Jornades per a la
recuperació de la cultura valenciana
València, 18 i 19 de novembre de 2025

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA

**Gestió
Cultural**
Associació Valenciana
de Professionals de la Cultura

Oficina per a la
Recuperació Cultural
Gestió Cultural.
Associació Valenciana de Professionals de la Cultura

Antonio B. García Sabater
Victòria Garrigues
Ana H. Lorenzo Vegas
Elba Torres

La DANA del 29 d'octubre de 2024 va ser una catàstrofe sense precedents. Un any més tard, després de treballar, observar i escoltar el sector cultural, posem damunt de la taula una guia amb continguts que haguérem desitjat tindre al nostre abast abans de la dana i, per què no, abans de la covid també.

Mitjançant l'Oficina per a la Recuperació Cultural (ORC) i utilitzant la informació arreplegada com a ferramenta de seguiment i evolució, hem fet aquesta guia que busca ajudar a complir amb les obligacions documentals correctament i també, per què no, a traslladar d'una manera més eficaç a les assessories les nostres particularitats.

La diversitat dels nostres perfils i pluralitat de les nostres casuístiques fan necessari que tinguem una bona cultura de drets i obligacions també com a autònoms i com a treballadors.

L'ORC gestionada des de Gestió Cultural, Associació Valenciana de Professionals de la Cultura, engloba a altres 16 associacions professionals de les arts escèniques, intèrprets i docents musicals, crítica i comissariat d'art, empreses d'oci cultural i educatiu (AAPV, ADVAEM, APCCV, APDCV, ATEPV, AVED, AVEET, AVETID, COMITÈ ESCÈNIQUES, FETI, UNIMA PV, AMPE-UGT, CMJCV, el COM, AVCA i AVECOE) i a l'audiovisual valencià a través de l'Acadèmia Valenciana de l'Audiovisual (AVAV).

Gestió Cultural, Associació Valenciana de Professionals de la Cultura a través del projecte ORC (Oficina per a la Recuperació Cultural) edita aquesta guia amb el suport del Ministerio de Cultura

Traducció del text: Helena Guerola Borredà
Disseny gràfic: Rosa Deltoro
Imprés a RQR Taller de Reprografia, València

Index

- 2** **1. CONCEPTES BÀSICS.** Vocabulari comú o no tant...
- 3** **2. OPCIONS LABORALS I FISCALS.** Algunes fórmules professionals existents
- 14** **3. CNAE i IAE.** Què són i per què ens importen
- 16** **4. TINC UN ESPAI ASSOCIAT?**
- 17** **5. COM ENS HEM DE RELACIONAR AMB L'ADMINISTRACIÓ (SS i AEAT) tú *Import@ss***
- 21** **6. CONVENIS, PACTES I ESTATUT DE L'ARTISTA.** Fórmules per a la professionalització del sector.
- 27** **7. EN SOM MOLTS I DIVERSOS.** Associacions professionals

1. Conceptes bàsics

Base de cotització: quantitat sobre la qual es calculen les aportacions a la Seguretat Social i les prestacions que es rebran.

CNAE: classificació Nacional d'Activitats Econòmiques. Codis que identifiquen l'activitat d'una empresa davant la Seguretat Social i altres administracions.

Contracte laboral: acord entre empresa i treballador o treballadora que regula les condicions de l'ocupació.

Conveni col·lectiu: norma que regula les relacions laborals en un sector o empresa.

Domicili fiscal: direcció oficial on una persona o empresa té la seua residència a efectes tributaris.

Estatut de l'Artista: conjunt de normes que adapten la legislació laboral i de Seguretat Social a les particularitats del treball artístic.

Firma digital: sistema gratuït que permet realitzar tràmits oficials de manera electrònica.

IAE: impost sobre Activitats Econòmiques. Classifica les activitats professionals davant l'Agència Tributària.

Import@ss: portal web de la Seguretat Social per a realitzar gestions i consultes, amb secció específica per a artistes.

IVA: impost sobre el Valor Afegit, que grava el consum de béns i servicis.

Model 036: formulari per a donar-se d'alta, modificar o donar-se de baixa en el cens d'empresaris, professionals i retenidors.

Pluriactivitat: exercici simultani de diverses activitats laborals en diferents règims de la Seguretat Social.

Pluriocupació: acompliment de diversos treballs o ocupacions al mateix temps dins del mateix règim laboral.

Règim d'Artistes: sistema especial de la Seguretat Social que regula la cotització i protecció del treball en el sector cultural.

Règim General de la Seguretat Social (RGSS): sistema principal de protecció pública per a treballadors per compte d'altri.

RETA: Règim Especial de Treballadors Autònoms, destinat als qui exerceixen activitats per compte propi.

Retencions: percentatges que es descompten dels ingressos per a avançar impostos a Hisenda.

I recorda! tot açò no substitueix que un professional t'assessor i ajude sinó que et farà entendre més i millor la part menys amable de la nostra professió.

2. Opcions laborals i fiscals del professional de la cultura

Els professionals del sector cultural poden desenvolupar la seua activitat sota diferents fórmules jurídiques i fiscals, depenent si treballen per compte d'altri o propi, si gestionen projectes individuals o col·lectius i de la dimensió de la seua estructura.

5

És possible estar donat d'alta com a empleat en el Règim General com a artista i també en el RETA com a autònom si es desenvolupen activitats diferents i simultànies, es denomina **pluriactivitat**.

També és possible estar donat d'alta simultàniament en el Règim General de la Seguretat Social (RGSS) per una empresa i en el sistema especial d'artistes dins del mateix RGSS per una altra empresa diferent, situació que es considera **pluriocupació**.

La cotització en situacions de pluriactivitat i pluriocupació és compatible, però presenta diferències rellevants en el tractament jurídic i en la manera de cotitzar. En pluriocupació, la cotització es realitza en un mateix règim i es prorrategen els límits màxims i mínims entre les empreses. En pluriactivitat, la cotització s'efectua en diversos règims distints, cada un amb la seua pròpia base i límit, i pot donar lloc a reintegraments per excés de cotització.

—○ Període d'inactivitat dels artistes

La Llei General de la Seguretat Social reconeix un règim específic per als períodes d'inactivitat dels artistes inclosos en el Règim General de la Seguretat Social. **Aquest mecanisme permet que els professionals del sector cultural mantinguen l'alta i la protecció social durant els mesos en què no desenvolupen activitat artística, per tal d'evitar buits de cotització i pèrdua de drets.**

Per a acollir-se a aquest sistema, l'artista ha d'haver treballat almenys 20 dies en l'últim any amb unes quanties mínimes de cotització i sol·licitar expressament la inclusió en aquest mecanisme. Durant la inactivitat, l'artista cotitza i és responsable directe del pagament de les seues quotes.

Aquest règim ofereix cobertura de Seguretat Social davant de contingències com maternitat i paternitat, incapacitat permanent, defunció o jubilació, i inclou una protecció específica per a embarassades i lactants, amb subsidi del 100% de la base de cotització fins que el fill complisca nou mesos.

⚠️ No és possible, no obstant això, estar simultàniament en el RGSS com a artista en període d'inactivitat i en un altre règim de la Seguretat Social tal com determina la normativa. La normativa estableix que la permanència en el RGSS com a artista en inactivitat exigeix l'exclusivitat en aquest règim, sense possibilitat de pluriactivitat durant aquests períodes. Per exemple, si un artista en inactivitat pretén donar-se d'alta com a treballador autònom, no podrà mantindre la condició d'artista en inactivitat.

—○ Prestació especial de desocupació per a la relació laboral especial del sector artístic

Existeix una prestació especial per desocupació per a artistes sotmesos a la relació laboral especial del sector artístic, amb regulació específica, requisits i quanties pròpies, diferenciada de la prestació ordinària. Aquesta prestació especial garanteix cobertura als artistes i tècnics/auxiliars que per la intermitència i característiques de la seua activitat no compleixen requisits per a l'accés a la prestació contributiva ordinària. La duració, quantia, causes d'extinció i incompatibilitats presenten particularitats rellevants respecte al Règim General..

6

La duració de la prestació és de 120 dies des de la situació legal de desocupació. Els requisits són: estar afiliat i en alta o situació similar, estar en situació legal de desocupació, no haver aconseguit l'edat ordinària de jubilació (excepte supòsits concrets), inscriure's com a demandant d'ocupació, i acreditar una cotització mínima. Aquesta pot ser de 60 dies d'alta amb prestació real de servicis en els 18 mesos anteriors, o 180 dies en els 6 anys previs.

—○ Retencions d'IRPF

Quan un treballador presta servicis en dos empreses (pluriocupació), la retenció a compte de l'IRPF que se li practica sol ser inferior a la que s'aplicaria si percebera la totalitat dels seus ingressos d'una sola empresa. Això es deu al fet que cada empresa calcula la retenció únicament sobre la retribució que abona, sense tindre en compte el total d'ingressos del treballador, la qual cosa pot donar lloc a tipus de retenció més baixos en cada pagador. L'ajust final es realitza en la declaració anual de l'IRPF, en la qual el treballador ha de regularitzar la seua situació tributària; **no es paguen més impostos per treballar en dos empreses, sinó que s'ajusten les retencions practicades amb la quota total a pagar.**

L'artista pot sol·licitar a les empreses l'aplicació d'un tipus de retenció d'IRPF superior al que li corresponga en els contractes temporals i indefinits. Aquesta sol·licitud ha de realitzar-se per escrit i l'empresa està obligada a atendre-la, sempre que no se supere el tipus màxim de retenció del 47%. El nou tipus sol·licitat s'aplicarà com a mínim fins al final de l'any i, excepte renúncia expressa, en exercicis successius.

⚠ La cotització en el Règim General. d'Artistes no és més cara en termes de tipus de cotització respecte al Règim General. ordinari, ja que s'apliquen els mateixos tipus per a la majoria de les contingències. No obstant això, existeixen peculiaritats en la determinació de les bases de cotització i en el sistema de liquidacions provisionals i regularització anual que poden donar lloc a diferències en la quantia final a ingressar, depenent de la distribució dels ingressos i la intermitència de l'activitat. En el Règim General. d'Artistes, la intermitència de l'activitat i la distribució d'ingressos es refereixen a la naturalesa irregular i discontinua del treball i a com es perceben les remuneracions al llarg de l'any.

Això incideix en el sistema de cotitzacions, que és provisional, i en la posterior regularització anual en funció dels ingressos efectius, cosa que genera particularitats davant del Règim General. ordinari.

Els tipus de cotització són equivalents, però existeixen peculiaritats en el càlcul de les bases i en el procediment de liquidació provisional i regularització anual que poden suposar variacions en la quantia a ingressar, en funció de com es reparteixen els dies i els ingressos durant l'any.

La principal diferència entre un sistema de cotització i un altre radica en la determinació de les bases i en el sistema de liquidacions.

En el Règim d'Artistes, les bases de cotització es calculen en funció de les retribucions diàries efectivament percebudes, amb aplicació de bases mínimes i màximes específiques, i es liquiden provisionalment cada mes.

En finalitzar l'exercici, la TGSS realitza una regularització anual per a ajustar la cotització a la totalitat dels dies assimilats a l'alta, la qual cosa pot donar lloc a diferències a ingressar o a retornar. A més, la base màxima de cotització té caràcter anual, la qual cosa permet compensar períodes d'alta remuneració amb uns altres de menor activitat.

A continuació, es detallen diverses formes possibles de treball amb les seues obligacions, drets, avantatges i inconvenients, acompanyada d'exemples pràctics reals segons els epígrafs IAE i CNAE reconeguts pel Ministeri de Cultura.

2.1. Treballador/a per compte d'altre (empleat)

—○ Obligacions de l'empresa

Contracte laboral amb alta en el Règim General. de la Seguretat Social.

— Els intèrprets d'una obra han d'estar inclosos en el Règim General. de la Seguretat Social (RGSS) en desenvolupar la seua activitat artística per compte d'altri, és a dir, sota les notes d'alienitat i dependència respecte a un organitzador d'espectacles o empresari. Això implica que l'artista presta servicis dins de l'àmbit d'organització i direcció de l'ocupador, a canvi d'una remuneració, sense assumir el risc i ventura de l'activitat.

— Retencions de l'IRPF aplicades en nòmina per l'empresa.

- Compliment de jornada, condicions laborals i drets de l'Estatut dels Treballadors.

⚠ El Règim Especial d'Artistes ha quedat integrat en el Règim General de la Seguretat Social (RGSS), encara que manté peculiaritats en matèria de cotització, afiliació, acció protectora i períodes d'inactivitat. Els artistes per compte d'altri i determinats tècnics i auxiliars estan inclosos en el RGSS sota un sistema especial.

⚠ Actualment, no existeix l'obligació que els treballadors inclosos en el Règim Especial d'Artistes (0112) passen al Règim General després de superar els trenta dies d'alta.

La inclusió en el Règim d'Artistes depén de la naturalesa de l'activitat i no de la duració de la relació laboral. La normativa vigent permet que els artistes romanguen en el Règim Especial d'Artistes durant tota la duració de l'activitat artística, independentment que supere els trenta dies.

L'Ordre Ministerial de 20 de juliol de 1987 estableix que la necessitat d'obtenir un compte de cotització específic per a artistes (0112) s'aplicava a aquells retribuïts per actuacions, programes o campanyes de duració inferior a 30 dies. La Resolució DGOSS de 18-3-93 va ampliar l'aplicació de les normes específiques del sistema de cotització d'artistes a tots els artistes, independentment que la duració de l'actuació fora igual o superior a 30 dies. Però després de l'entrada en vigor del Reial decret llei 5/2022, de 22 de març, que va modificar el Reial decret 1435/1985 i va modernitzar la regulació de la relació laboral especial dels artistes, la normativa ja no distingeix entre actuacions de menys o més de 30 dies per a l'aplicació de les especialitats en la cotització i afiliació dels artistes.

8

—○ Drets del treballador

- Cotització completa a la Seguretat Social (jubilitació, desocupació, incapacitat).
- Dret a vacances, prestació per desocupació i protecció laboral.
- En el sector cultural: possibilitat d'acollir-se al Règim Especial d'Artistes.

—○ Avantatges

- Major estabilitat i cobertura social.
- Simplicitat administrativa: l'ocupador gestiona les obligacions fiscals i de cotització.
- Reconeixement com a "treballador cultural" en el marc de l'Estatut de l'Artista.

—○ Inconvenients

- Menor autonomia en la gestió del treball.
- Contractacions temporals o per obra, molt freqüents en el sector.
- Dificultat per a compatibilitzar amb altres activitats com creador/a o docent.

—○ Exemples

- Actor o actriu contractat per una companyia teatral.
- Músic/a d'orquestra amb contracte per temporada.

- Tècnic/a d'il·luminació d'un festival amb contracte d'obra (CNAE 90.39).

2.2 Treballador/a autònom/a

—○ Obligacions

- Alta en el Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA).
- Alta censal en l'AEAT amb epígraf IAE i codi CNAE corresponent.
- Declaració trimestral d'IVA i IRPF (models 303 i 130).
- Facturació d'acord amb normativa fiscal.

 Els artistes que desenvolupen la seua activitat per compte propi estan expressament inclosos en el Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA), amb especialitats per a aquells amb baixos ingressos (rendiments anuals iguals o inferiors a 3.000 €), els quals poden sol·licitar una base de cotització reduïda i optar pel pagament trimestral de quota.

—○ Drets

- Cobertura per contingències comunes, cessament d'activitat i jubilació.
- Deducció de gastos afectes a l'activitat.
- Possibilitat d'acollir-se a bonificacions (tarifa plana, cotització reduïda per a ingressos baixos, etc.).

—○ Avantatges

- Autonomia en la gestió de l'activitat.
- Possibilitat de treballar per a múltiples clients o projectes.
- Possibilitat de contractar personal.
- Compatible amb ajudes a la creació o programes de cultura.

—○ Inconvenients

- Major càrrega administrativa i fiscal.
- Cotització mínima elevada respecte a ingressos variables.
- Risc de falsos autònoms si es treballa de forma continuada per a una sola entitat.

—○ Exemples

- Artista visual que ven obres i realitza exposicions (CNAE 90.03).
- Compositor/a que factura drets i encàrrecs (CNAE 90.11).
- Gestor cultural que ofereix serveis de comissariat o mediació (CNAE 91.02).

2.3. Autònom societari

—○ Obligacions

- Alta en RETA com a autònom societari (administrador o soci amb control efectiu).
- Constitució de societat mercantil (habitualment una SL).
- Declaracions fiscals i comptables com a empresa (IVA, Impost de Societats).

⚠ L'obligació de donar-se d'alta com a autònom societari sorgeix quan una persona física exerceix funcions de direcció o gerència en una societat de capital, o presta altres servicis per a aquesta, a títol lucratiu, de manera habitual, personal i directa, i posseeix el control efectiu de la societat, ja siga de manera directa o indirecta. Aquest enquadrament en el Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA) és obligatori i està regulat expressament en la normativa de la Seguretat Social.

—○ Drets

- Mateix accés a cobertura del RETA.
- Deducció més àmplia de gastos empresarials.

—○ Avantatges

- Major protecció patrimonial (responsabilitat limitada al capital).
- Imatge més professional davant institucions públiques i patrocinadors.
- Accés a subvencions o licitacions públiques.

—○ Inconvenients

- Tramitació i manteniment més complexos.
- Quotes i costos de gestió superiors.
- No permet aplicar la tarifa plana d'autònoms.

—○ Exemples

- Productor/a audiovisual que gestiona projectes i contracta equip (CNAE 59.15).
- Titular de companyia de teatre o dansa que produeix les seues pròpies obres (CNAE 90.20).

2.4. Societat limitada (SL)

—○ Obligacions

- Constitució formal davant notari i Registre Mercantil.
- Comptabilitat i comptes anuals.
- Liquidació d'IVA trimestral i Impost de Societats anual.

- Contractació de personal amb alta en Seguretat Social.

⚠ Les empreses per a contractar artistes sota la relació laboral especial, han d'obtenir un compte de cotització 0112 específic en la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS), independentment de la duració del contracte o del grup professional de l'artista. Aquest compte permet identificar i gestionar correctament les obligacions de cotització i afiliació pròpies del col·lectiu d'artistes, cosa que el diferencia de les d'altres treballadors. La sol·licitud ha de realitzar-se abans de l'inici de l'activitat artística.

—○ Drets

- Personalitat jurídica pròpia.
- Possibilitat d'optar a subvencions culturals com a entitat.
- Protecció del patrimoni personal.

—○ Avantatges

- Idònia per a projectes col·lectius o companyies estables.
- Facilita la col·laboració públicoprivada.
- Fiscalitat corporativa més eficient si hi ha beneficis regulars.

—○ Inconvenients

- Costos fixos de constitució i gestió.
- Major càrrega comptable i fiscal.

—○ Exemples

- Companyia teatral o de dansa amb diversos membres.
- Estudi de producció cultural que desenvolupa projectes europeus.

2.5. Comunitat de béns (CB) en AEAT englobades com a OE.

—○ Obligacions

- Contracte privat de constitució entre socis.
- Declaració censal en AEAT.
- Els comuners tributen per IRPF individualment.
- No té personalitat jurídica pròpia.

⚠️ Si bé les comunitats de béns (CB) tradicionals continuen existint com a figura jurídica i fiscal en l'AEAT, en la normativa tributària s'engloben sota la denominació d' "altres entitats" (OE) o "entitats en règim d'atribució de rendes" a efectes censals i de gestió tributària. Aquesta denominació no substitueix el nom de comunitat de béns, sinó que respon a la classificació administrativa i fiscal per al seu tractament en obligacions tributàries i censals.

⚠️ Quan una comunitat de béns (CB) actua com a ocupadora i contracta artistes per compte d'altri, ha de gestionar les altes, baixes i cotització d'aquests artistes en el Règim General de la Seguretat Social (RGSS), seguint el mateix procediment que una societat limitada, utilitzant el sistema RED i assignant el codi de compte de cotització específic per a artistes (0112). La CB, encara que manca de personalitat jurídica pròpia, ostenta la condició d'ocupadora i assumeix les obligacions laborals i de Seguretat Social respecte als treballadors contractats. D'altra banda, els membres de la CB desenvolupen la seua activitat sota el Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA), i han de tramitar la seua alta i cotització en aquest règim.

—○ Drets

- Règim flexible i econòmic de creació.
- Permet compartir gastos i ingressos entre diversos professionals.

12

—○ Avantatges

- Adequada per a col·laboracions estables entre artistes o gestors.
- Menor formalitat que una societat mercantil.

—○ Inconvenients

- Responsabilitat il·limitada i solidària.
- Limitacions per a contractar personal o rebre subvencions.

—○ Exemple

- Dos comissaris que gestionen conjuntament exposicions (CNAE 91.02).

2.6. Associació cultural sense ànim de lucre

—○ Obligacions

- Inscripció en el Registre d'Associacions.
- Declaració d'alta en AEAT si realitza activitats econòmiques.
- Comptabilitat bàsica (segons ingressos).
- Compliment de la Llei orgànica 1/2002 d'Associacions.

⚠️ Quan una associació actua com a ocupadora i contracta artistes per compte d'altri, ha de gestionar les altes, baixes i cotització d'aquests artistes en el Règim General de la Seguretat Social (RGSS), seguint el mateix procediment que una societat limitada, utilitzant el sistema RED i assignant el codi de compte de cotització específic per a artistes (0112). L'associació "en ocupar i retribuir a artistes" ostenta la condició d'ocupadora i assumeix les obligacions laborals i de Seguretat Social respecte als treballadors que treballen per a aquesta.

—○ Drets

- Personalitat jurídica plena.
- Accés a subvencions i convenis públics.
- Exempcions o beneficis fiscals si s'acull al règim de mecenatge.

—○ Avantatges

- Ideal per a projectes col·lectius, educatius o comunitaris.
- Bona imatge institucional.
- Possibilitat d'integrar voluntariat o col·laboració social.

—○ Inconvenients

- Limitació per a repartir beneficis.
- Major rigidesa en la presa de decisions internes.

—○ Exemple

- Associació cultural local que organitza un festival o programa formatiu (CNAE 91.02).

2.7. Cooperatives d'artistes

—○ Obligacions

- Constitució formal davant notari i inscripció en el Registre de Cooperatives (autonòmic o estatal, segons l'àmbit).
- Aprovació d'estatuts socials i reglament intern.
- Alta censal en l'AEAT i assignació de NIF.
- Comptabilitat i presentació de comptes anuals.
- Liquidació trimestral d'IVA i, si és el cas, de l'Impost de Societats.
- Ita dels socis treballadors en el règim corresponent de la Seguretat Social:
 - General (quan existisca relació laboral cooperativizada o tercers).
 - RETA (quan els estatuts prevegen que els socis actuen per compte propi).

 Les cooperatives d'artistes permeten als professionals culturals desenvolupar la seua activitat sota una fórmula col·lectiva, compartint mitjans de producció i facturació. Cada soci pot emetre factures a través de la cooperativa, que assumeix les obligacions fiscals i de Seguretat Social, simplifica la gestió administrativa i garanteix la cobertura social.

La cooperativa de treball associat permet als socis facturar col·lectivament a través de l'entitat, que assumeix les obligacions fiscals i de Seguretat Social, simplifica la gestió administrativa i garanteix la cobertura social. Els socis tenen dret a percebre acomptes societaris i retorn cooperatiu en funció de la seua activitat, i la relació és de caràcter societatari, no laboral, llevat que s'opte estatutàriament per l'assimilació al Règim General..

 Les cooperatives, també les del sector cultural, poden ocupar a tercers i actuar com a ocupadores dels seus socis i de tercers, sempre que ho contemplen els estatuts. Igualment, deuen respectar el Règim Especial d'Artistes (codi 0112) quan contracten personal artístic per compte d'altri. Els artistes poden estar enquadrats en el Règim General o en el RETA, segons l'opció estatutària, i existeixen especialitats en la cotització i en la protecció per desocupació.

14

A la Comunitat Valenciana, la Llei de Societats Cooperatives introdueix particularitats pel que fa al percentatge de treballadors indefinits, la gestió de cooperatives amb dos socis i el funcionament del Registre de Cooperatives, així com exempcions de taxes per a determinats actes registrals.

—○ Drets

- Participació democràtica en la gestió (“una persona, un vot”).
- Accés a la protecció social (cotització i prestacions segons règim aplicable).
- Possibilitat de facturar de manera legal i transparent sense constituir empresa individual.
- Dret a percebre retorn cooperatiu en funció de l'activitat desenvolupada.

—○ Avantatges

- Fórmula flexible i solidària per a professionals del sector cultural.
- Facilita la formalització laboral i fiscal d'artistes intermitents o amb projectes variables.
- Permet accedir a subvencions, contractes públics i convenis culturals.
- Afavoreix la cooperació i l'ús compartit de recursos (espais, equips, servicis jurídics o comptables).

—○ Inconvenients

- Gestió interna més complexa (assemblees, òrgans de govern, repartiment d'excedents).

- Requereix compromís i participació dels socis.
- Possibles diferències de règim de cotització segons el tipus d'activitat.
- No sempre resulta adequada per a trajectòries completament individuals o esporàdiques.

—○ Exemples

- Cooperativa d'artistes escènics que agrupa intèrprets i tècnics per a la producció d'espectacles.
- Cooperativa de creadors visuals que factura col·lectivament les obres i servicis dels seus socis.
- Plataforma cooperativa de músics que gestiona concerts, drets i formació (CNAE 90.02 / 94.99).

Les cooperatives de facturació que facturen treballs puntuals realitzats per artistes que no són autònoms han d'extremar el compliment de les obligacions relatives a l'afiliació i alta en el Règim General de la Seguretat Social sota el Sistema Especial d'Artistes (codi 0112). **És obligatori que la cooperativa com a ocupadora inscriba els artistes i faci les altes i cotitzacions corresponents en cada actuació, per a evitar incórrer en l'ús indegut de la figura cooperativa a efectes purament instrumentals. Les altes han de comunicar-se abans de l'actuació, fins i tot si es tracta de bolos puntuals, i les baixes, en finalitzar la prestació. S'ha d'evitar la regularització de la relació fora de termini, ja que les altes retroactives no despleguen tots els efectes en la protecció social del treballador. Les actuacions de les cooperatives de facturació estan sotmeses a un estricte control per part de la Inspecció de Treball i la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS), que poden imposar sancions importants en cas de frau o ús irregular del model cooperatiu.**

3. CNAE i IAE: què són i per què ens importen

En la pandèmia de la COVID, amb el tancament d'espais d'exhibició i la impossibilitat de treballar per causes de força major, es va evidenciar la fragilitat del sector artístic, i especialment de les disciplines vinculades al directe.

16 La desinformació generalitzada sobre qüestions administratives es va fer patent en totes les baules de la cadena de valor del treball artístic.

Algunes de les situacions tenien a veure amb errors de concepte en les inscripcions en CNAE, IAE o en les contractacions en Règim General. quan havien de ser en Règim d'Artistes.

Fins a eixe moment no s'havia posat el focus en la necessitat de fomentar les bones pràctiques burocràtiques en el nostre sector.

Després del pas de la dana, hem trobat que moltes de les obligacions que ja havíem vist com a importants, burocràticament parlant, segueixen sense estar resoltes, per la qual cosa ni les ajudes i subvencions extraordinàries poden consignar-se degudament, ni tampoc en les estadístiques som tan identificables com hauríem de ser.

Els codis **CNAE** (Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques) i l'**IAE** (Impost sobre Activitats Econòmiques) **són sistemes de classificació d'activitats econòmiques utilitzats a Espanya, però amb finalitats i àmbits administratius distints.**

La CNAE s'empra principalment per a fins estadístics i d'identificació de l'activitat davant la Seguretat Social i altres administracions, mentre que l'IAE és un tribut gestionat per la hisenda local que grava l'exercici d'activitats econòmiques, utilitza la seua pròpia codificació i tarifes; quan no se superen unes certes quanties està exempt d'abonar-lo, però és obligatori de determinar.

Des del 16 de gener de 2025 va entrar en vigor la nova Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques 2025 (CNAE-2025), que substitueix l'anterior CNAE-2009. Afecta tant a la codificació d'activitats en els registres administratius com a la gestió censal i tributària, especialment en l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE).

La comunicació i adaptació als nous codis CNAE-2025 és obligatòria per a empreses i persones treballadores autònomes, que hauran de seguir els terminis i procediments establits per a la seua implantació. Durant un període transitori, els dos sistemes — CNAE-2009 i CNAE-2025— podran coexistir a l'efecte de registre i gestió administrativa.

En l'àmbit cultural, els principals grups de la CNAE-2025 que es troben sota la competència del Ministeri de Cultura són els següents:

- Arts escèniques (actors, ballarins, músics intèrprets): CNAE 9001
- Activitats auxiliars a les arts escèniques: CNAE 9002
- Creació artística (plàstica, literària, musical): CNAE 9003
- Gestió de sales o espais culturals: CNAE 9004
- Producció audiovisual i cinematogràfica: CNAE 5915–5916

Disposes d'una taula amb especificacions de CNAE i IAE complementària a aquesta guia com a FITXA NÚM. 1.

Tingues en compte que, encara que moltes activitats econòmiques poden tindre relació amb l'àmbit artístic o cultural, no totes es troben directament sota la competència del Ministeri de Cultura. Existeixen determinats servicis o professions que, fins i tot operant en entorns culturals o vinculant-se amb la creació artística, depenen d'altres ministeris per la naturalesa de la seua activitat principal.

Per exemple, les activitats de comerç i distribució d'obres d'art o productes culturals (com galeries o botigues especialitzades) s'enquadren en l'àmbit del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme, donat el seu caràcter eminentment mercantil. De manera similar, l'ensenyança i formació artística —com escoles de dansa, música, teatre o arts plàstiques— correspon al Ministeri d'Educació, pel seu component formatiu més que creatiu. De la mateixa manera, els servicis administratius, de gestió o consultoria, encara que puguen donar suport a entitats culturals, s'emmarquen en l'àmbit d'Economia o Hisenda.

En definitiva, no totes les activitats relacionades amb la cultura es troben directament emparades pel Ministeri de Cultura. Algunes pertanyen a altres àmbits de l'administració en funció del seu objecte principal —educatiu, comercial o administratiu—, encara que contribuïsquen de manera indirecta al desenvolupament del sector cultural.

4. Tinc un espai associat?

Durant les convocatòries d'ajudes extraordinàries — com va ocórrer amb la dana quan alguns professionals no van poder accedir a subvencions— es va posar de manifest que aquest era un altre dels assumptes pendents per a acreditar administrativament de forma generalitzada: declarar correctament els locals associats a l'activitat artística. En molts casos, les sol·licituds no van poder presentar-se perquè els espais de treball (tallers, locals d'assaig o magatzems) no figuraven formalment com a locals afectes a l'activitat econòmica.

⚠ **Nota:** el domicili fiscal pot coincidir o no amb el del local usat per a l'activitat. El que és important és que l'ús professional estiga clarament identificat i declarat.

18

Els espais associats a una activitat artística poden ser molt diversos: locals d'assaig, tallers, magatzems, oficines administratives o espais de producció. Tots formen part de la infraestructura professional del sector cultural i han d'estar correctament declarats a efectes fiscals i laborals.

—○ Declaració de locals afectes a l'activitat

En emplenar el model 036 (alta censal en Hisenda), has d'indicar si disposes de locals afectes a la teua activitat professional, ja siguen propis o llogats. Aquesta declaració és clau per a acreditar la teua estructura professional i pot tindre conseqüències en la deducció de l'IVA, en la gestió de subvencions i en la prevenció de riscos laborals.

—○ IVA i deduccions en lloguer de locals

- **Ús exclusiu professional:** si el lloguer es destina únicament a la teua activitat, pots deduir l'IVA suportat (21%) i aplicar les retencions corresponents.
- **Ús mixt (vivenda + activitat):** només podràs deduir la part proporcional a l'ús professional. Si el contracte es formalitza com a vivenda, no es practica retenció.

—○ Centres de treball i prevenció de riscos laborals

Els magatzems, tallers o locals on es realitzen assajos o es guarda material han de considerar-se centres de treball a efectes laborals i estar donats d'alta. Això implica complir amb la normativa de prevenció de riscos laborals i amb les obligacions de seguretat aplicables.

—○ Espais compartits

En el cas d'espais compartits (com naus, locals o estudis col·lectius), és necessari analitzar cada situació per a determinar si es tracta o no d'un centre de treball compartit. Si diverses persones desenvolupen allí la seua activitat professional, convé documentar-ne l'ús, la titularitat, els contractes que ens vinculen amb el propietari del local i les condicions de seguretat per a evitar problemes en inspeccions o convocatòries públiques.

—○ Exemple pràctic

Tingues en compte que pots estar donat d'alta fiscalment en el teu domicili personal (per exemple, en casa de ta mare), però utilitzar un altre local o magatzem on guardes el material o instruments. En eixe cas, eixe espai ha de declarar-se com a afecte a l'activitat si forma part essencial del teu treball professional.

5. Com ens hem de relacionar amb l'administració

Una de les coses més oblidades és la importància de mantindre les dades administratives al dia.

Aquest apartat pretén facilitar als professionals de la cultura la informació pràctica sobre on i com han de mantindre actualitzades les seues dades administratives, fiscals i laborals, tant en la Seguretat Social com en l'Agència Tributària, i proposar fórmules de simplificació o automatització d'aquests processos.

19

—○ Firma digital i accés a tràmits

<https://www.sede.fnmt.gob.es/certificados/persona-fisica>

Per a gestionar la teua activitat i sol·licitar ajudes o prestacions, necessitaràs mitjans d'identificació en línia:

Certificat digital

Cl@ve PIN o Cl@ve permanent

5.1. Actualització de dades en la Seguretat Social

—○ Seu electrònica de la Seguretat Social

<https://sede.seg-social.gob.es>

Permet gestionar directament:

- Altes, baixes i modificacions en el Règim General. o en el RETA (autònoms).
- Consulta i descàrrega de l'informe de vida laboral.
- Actualització de domicili i dades de contacte (telèfon).

—○ Portal Import@ss (autònoms i artistes)

<https://importass.seg-social.es>

- Alta i baixa en el Règim d'Artistes (quan siga procedent).

-Modificació d'activitat o CNAE.

-Actualització d'IBAN, domicili i telèfon.

Inscripció o actualització del número de telèfon mòbil en la TGSS:

⚠ Pot realitzar-se de manera presencial, des de la seu electrònica de la Seguretat Social o a través del portal Import@ss. Permet rebre avisos per SMS d'altres, baixes o modificacions en la Seguretat Social.

- Habilita l'accés a servicis en línia amb autenticació mitjançant codi SMS, com la des-càrrega de l'informe de vida laboral, certificats de cotització o bases de dades personals.

- És recomanable mantindre actualitzat el número de telèfon per a garantir la seguretat i la recepció correcta de notificacions.

—○ Sistema RED (només per a ocupadors)

- Utilitzat per companyies, productores o associacions culturals que contracten personal.

- Permet actualitzar dades dels treballadors en nom de l'entitat.

20

⚠ **Recomanació.** Per als qui canvien amb freqüència de projecte o règim (per exemple, actors o músics que alternen treball per compte d'altri i autònom), és fonamental verificar que les dades d'alta coincidisquen amb l'activitat cultural real i el CNAE correcte.

- Els contractes i les cotitzacions han de tramitar-se digitalment per a aconseguir una major transparència i traçabilitat.

5.2. Actualització de dades en l'Agència Tributària (AEAT)

—○ Seu electrònica de l'Agència Tributària:

<https://sede.agenciatributaria.gob.es>

—○ Tràmits essencials

Alta, baixa o modificació censal model 036:

- Indicar correctament l'epígraf IAE i el CNAE vinculat a l'activitat cultural.

- Reflectir canvis de domicili fiscal, obertura o tancament de locals, i variació d'activitat (per exemple, passar d'intèrpret musical a productor).

- El model 036 és el model general de declaració censal per a empresaris, professionals i retenidors, mentre que el model 037 era una versió simplificada per a determinats supòsits; ara el model 037 ha sigut suprimit i les seues funcions s'integren en el model 036.

—○ Registre d'activitats culturals i artístiques

Cada alta o canvi ha d'estar alineat amb els codis sota el paraigua del Ministeri de Cultura.

—○ Registre d'espais culturals (si aplica)

Les associacions, cooperatives o societats que gestionen sales, galeries, teatres o centres culturals han d'actualitzar les seues dades en el model 840/848 d'IAE i en el Cadastre, si tenen seu física oberta al públic.

 Recomanació. És molt habitual que alguns professionals culturals mantinguen codis obsolets (per exemple, “altres activitats recreatives”) que no reflecteixen la realitat cultural.

Es recomana revisar periòdicament les dades censals i actualitzar-les d'acord amb els codis CNAE-IAE que oferim en el document adjunt.

5.3. Altres registres complementaris

A més de les obligacions fiscals, laborals i censals bàsiques, existeixen registres i plataformes complementàries que poden ser de gran utilitat per a artistes, tècnics, empreses i entitats culturals. Encara que la seua inscripció no sempre és obligatòria, en moltes ocasions resulta recomanable, ja que augmenta la visibilitat professional, protegeix l'autoria i facilita l'accés a ajudes i programes públics.

—○ Cens del Ministeri de Cultura (en desenvolupament amb l'Estatut de l'Artista)

En el marc de l'Estatut de l'Artista, es preveu la creació d'un cens nacional de professionals i entitats culturals, l'objectiu del qual serà millorar la identificació del sector, dissenyar polítiques públiques més ajustades i simplificar l'accés a subvencions i convocatòries. La seua implantació està prevista al llarg de 2026.

—○ Registre d'Associacions Culturals

Dirigit a associacions sense ànim de lucre que desenvolupen projectes culturals, gestionen espais o realitzen activitats econòmiques vinculades a la cultura. La inscripció es tramita en el registre autonòmic corresponent, i en molts casos és un requisit previ per a accedir a ajudes públiques o firmar convenis de col·laboració.

—○ Directori d'Empreses Culturals (ICEX – Cultura)

Ferramenta de visibilitat internacional que permet a les empreses culturals i creatives espanyoles participar en programes europeus, missions comercials i xarxes de cooperació exterior.

<https://icex.es/cultura>

—○ Registre Territorial de la Propietat Intel·lectual

Permet protegir obres, guions, composicions, fotografies, dissenys, performances o produccions audiovisuals, i en garanteix l'autoria i la data de creació. És gestionat per les comunitats autònomes sota la coordinació del Ministeri de Cultura.

<https://www.cultura.gob.es/cultura/areas/propiedadintelectual/mc/rpi/que-es/organizacion/registros-territoriales.html>

—○ Registre de la Propietat Industrial i de Marques (OEPM)

L'Oficina Espanyola de Patents i Marques (OEPM) permet registrar noms artístics, logotips, segells discogràfics, companyies, festivals o projectes culturals com a marques comercials o noms protegits. Aquest registre atorga drets exclusius d'ús i evita conflictes per denominacions similars en el mercat.

<https://www.oepm.es>

—○ Drets d'Imatge i Cessió d'Ús

Encara que no existeix un registre públic específic, és recomanable formalitzar per escrit els contractes o cessions de drets d'imatge —per exemple, en actuacions, rodages o exposicions—. Aquests documents poden depositar-se en registres notariais o privats per a reforçar-ne la seguretat jurídica sobre l'ús i duració.

6. Convenis, pactes i Estatut de l'Artista

Les relacions laborals necessiten un marc legal que les regule. L'Estatut dels Treballadors —aprovat en 1980 i actualitzat l'any 2015 amb el Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, on s'aprova el text refós de la Llei de l'**Estatut dels Treballadors**— estableix un marc mínim pel qual es regeixen les relacions entre l'ocupador i l'empleat i **on s'estableixen les obligacions i els drets de les dos parts**. Ateses les particularitats de cada sector, a vegades geogràfiques, a vegades basades en les persones que desenvolupen els treballs vinculats, tenim els convenis laborals com a recopilatori de les regles comunes de drets i obligacions específiques.

Donada la característica **d'intermitència de les contractacions laborals de l'ecosistema cultural i l'especificitat d'aquest**, els convenis o pactes laborals són un paraigua excel·lent i necessari per a consolidar la professionalització del sector, i vetlar pels drets d'empreses i treballadores.

La dificultat per a acreditar cotitzacions, aconseguir els mínims que permeteren accés a subsidis i la resta de situacions dramàtiques que visquérem en la pandèmia, **van posar de manifest la situació de desprotecció i precarietat de les treballadores de la cultura i, especialment, de les vinculades a l'espectacle en viu**.

Lamentablement, no totes les disciplines culturals posseeixen un conveni propi en el nostre territori, per la qual cosa les empreses i les treballadores han de recórrer a referències existents en altres parts de l'Estat per a establir paral·lelismes en drets i obligacions i agafar referències salarials.

Davant la dificultat per a la redacció d'un conveni, algunes empreses en conjunt opten per fixar amb les associacions de professionals un pacte laboral que marcarà, a mode de regulació preferent i prioritària, les normes i bones pràctiques per al futur.

En l'àmbit de l'ORC, que aglutina una part concreta del sector cultural, podem trobar els models de convenis que es refereixen sota aquestes línies.

Per a aglutinar els convenis del sector cultural, hem generat un espai virtual controlat en el qual es puguen acumular els diferents CONVENIS DEL SECTOR CULTURAL:

Podeu col·laborar en l'actualització mitjançant l'enviament d'informació al correu electrònic

orc.coordinacion@gesticultural.es

6.1. Convenis laborals específics de les Arts Escèniques, Intèrprets I Docents musicals, Comissaris i Crítics d'Art, Oci Educatiu i Cultural I Audiovisual valencià.

24

—O Conveni col·lectiu de treball del sector dels actors i actrius de teatre de la Comunitat Valenciana

DESCRIPCIÓ: Aquest conveni naix per a regular el marc al qual han de sotmetre's les relacions entre treballadors (actors i actrius professionals) i empreses teatrals i és d'aplicació obligatòria.

Afecta a tots els actors i actrius i empreses, ja siguen públiques o privades, que duguen a terme una activitat teatral.

ÀMBIT: Comunitat Valenciana.

FIRMEN: AVETID (part empresarial); AAPV, FSC de CCOO-PV i FESMC de la UGT-PV (part social).

<https://aapv.es/convenis-tarifas>

VIGÈNCIA: Actualitzat 2025

—O Conveni estatal del personal de sales de festa, ball, discoteques, locals d'oci i espectacles d'Espanya

DESCRIPCIÓ: Aquest conveni regula el personal de sales de festes, ball, discoteques, locals d'oci i espectacles, publicat el 5 d'abril de 2023 i vigent fins al 31 de desembre de 2025.

ÀMBIT: Provincial i autonòmic.

FIRMEN: Federació Nacional d'Empresaris d'Oci i Espectacles, Espanya de Nit, en representació de les empreses del sector, i d'una altra banda la Federació de Serveis, Mobilitat i Consum d'UGT (FeSMC-UGT), la Federació de Servicis a la Ciutadania de CCOO (FSC-CCOO), la Confederació d'Artistes-Treballadors de l'Espectacle (CONARTE) i la Unió d'Actors i Actrius (UAA), en representació dels treballadors afectats.

[**https://www.boe.es/eli/es/res/2024/08/12/\(2\)**](https://www.boe.es/eli/es/res/2024/08/12/(2))

VIGÈNCIA: Actualitzat 2024

—O Conveni estatal de l'audiovisual

DESCRIPCIÓ: Aquest conveni col·lectiu estableix les normes reguladores de les relacions de treball entre les empreses de producció audiovisual i els actors/actrius que presten els seus servicis a aquestes.

ÀMBIT: Estatal.

FIRMEN: Confederació d'Associacions de Productors Audiovisuals d'Espanya (FAPAE), Confederació d'Artistes-Treballadors de l'Espectacle (ConArte), Unió d'Actors i Actrius, la Federació de Serveis de la Unió General de Treballadors (Fes-UGT) i la Federació de Servicis a la Ciutadania (FSC-CCOO).

[**https://www.boe.es/eli/es/res/2024/06/27/\(6\)**](https://www.boe.es/eli/es/res/2024/06/27/(6))

VIGÈNCIA: Actualitzat 2025

—O Conveni col·lectiu professionals de la dansa, circ, varietats i folklore de Madrid

DESCRIPCIÓ: El present conveni regula la relació de treball dels artistes en els espectacles públics, i afecta a tots els treballadors de la música, la dansa, el circ, les varietats i el folklore que participen en representacions o atraccions de diverses especialitats, autors o gèneres i serveixen al desenvolupament d'una obra: cant; conjunts vocals o músics vocals; ball en totes les seues especialitats; instrumentistes musicals, tant de conjunt com solistes; artistes circenses; atraccions de fira; muntadors de discos (discjòqueis o DJ).

ÀMBIT: Comunitat de Madrid

FIRMEN: L'Associació d'Empresaris d'Oci Nocturn de la Comunitat de Madrid i UGT.

[**https://ccoo.app/convenio/convenio-colectivo-profesionales-de-la-danza-circo-variedades-y-folklore-de-c-autonoma-de-madrid/**](https://ccoo.app/convenio/convenio-colectivo-profesionales-de-la-danza-circo-variedades-y-folklore-de-c-autonoma-de-madrid/)

VIGÈNCIA: Està vigent i actualitzat fins a 2022.

—○ Pacte laboral català dansa

DESCRIPCIÓ: Aquest pacte afecta i obliga al seu compliment a totes les companyies privades de dansa, teatres públics i privats que el subscriuen —sense importar la forma jurídica que adopten— i que desenvolupen la seua activitat artística en l'àmbit de l'espectacle en viu: producció i explotació o difusió. Les normes en el present pacte regularan les relacions entre les companyies afectades i el seu personal amb caràcter preferent i prioritari.

ÀMBIT: Catalunya, al marge del lloc de la prestació de servicis.

FIRMEN: Les companyies: Àngels Margarit/Mudances, Sol Picó, Los Corderos, Gelabert-Azzopardi, Senza Tempo, Cia. Mar Gómez, CobosMika Company, Incredación Danza, Mons Dansa i Educació, Erre que erre, Roseland Musical, Thomas Noone Cia, Bàcum Produccions, Cia. Sebastián García-Ferro, Moviment Lantana, Iron Skulls, Mal Pelo, Sociedad Doctor Alonso, Vero Cendoya, Pere Faura, Sònia Gómez, Roberto Olivan, Danseu Festival, i Cia. Miquel Barcelona, i per la part social: Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya (APDC).

<https://www.dansacat.org/taules-salarials-pacte-laboral-dansa-actualitzades-2025>

VIGÈNCIA: Fins a desembre de 2025.

26

—○ III Conveni col·lectiu d'àmbit estatal de la indústria de producció audiovisual (tècnics)

DESCRIPCIÓ: El present conveni col·lectiu regula les relacions laborals existents entre les persones treballadores i les empreses de producció audiovisual; s'entenen com a tals les que tinguen com a finalitat la creació, fixació o difusió de continguts d'àudio i/o vídeo per a activitats de cinema, televisió, publicitat o altres anàlogues, a través de qualsevol mitjà o suport tècnic, inclòs Internet.

Existeixen alguns exclosos de l'àmbit d'aquest conveni.

ÀMBIT: Estatal.

FIRMEN: Els sindicats FSC-CCOO i CSIF, en representació de les persones treballadores, i per les associacions empresarials Associació Estatal de Cinema (AECINE), Associació de Productores de Cinema Publicitari (APCP), PATE Productors Audiovisuais, Productores Independents Audiovisuais Federades (PIAF), Productors Audiovisuais Federats (PROA), Productores Espanyoles d'Audiovisual Internacional (PROFILM) i Federació Espanyola d'Associacions de Productors d'Animació i VFX (DIBOOS) en representació de les empreses del sector.

<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=boe-a-2024-6846>

VIGÈNCIA: Està vigent i es prorrogarà d'any en any.

—○ III Conveni col·lectiu marc estatal del sector Oci Educatiu i Animació Sociocultural

DESCRIPCIÓ: El present conveni regula les relacions laborals en les empreses i/o entitats privades, dedicades a la prestació de servicis d'oci educatiu i animació sociocultural, dirigides a la infància i joventut, persones adultes i persones majors.

ÀMBIT: Estatal.

FIRMEN: La Federació Estatal d'Organitzacions Empresarials d'Oci Educatiu i Sociocultural (FOESC), la Fundació Catalana de l'Esplai (AEISS) i l'Associació Nacional d'Empreses Socioculturals (ANESOC), en representació de les empreses del sector, i d'una altra banda, les organitzacions sindicals FE-CCOO i FeSP-UGT en representació dels treballadors afectats.

[https://www.boe.es/eli/es/res/2021/03/10/\(3\)](https://www.boe.es/eli/es/res/2021/03/10/(3))

VIGÈNCIA: Fins al 31 de desembre de 2025.

—○ VII Conveni col·lectiu estatal per als centres d'ensenyances de perruqueria i estètica, d'ensenyances musicals i d'arts aplicades i oficis artístics

DESCRIPCIÓ: El present conveni regula, entre altres, les relacions laborals del personal docent de centres d'ensenyances musicals i d'arts aplicades i oficis artístics.

ÀMBIT: Estatal.

FIRMEN: Les organitzacions empresarials Confederació Espanyola de Centres d'Ensenyança (CECE) i Associació de Centres Autònoms d'Ensenyança Privada (ACADE), en representació de les empreses del sector, i d'una altra, les organitzacions sindicals Federació d'Ensenyança de Comissions Obreres (FE-CCOO), Unió Sindical Obrera (US) i Unió General de Treballadors Serveis Públics (UGT Serveis Públics).

https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=boe-a-2020-17097

VIGÈNCIA: Fins al 31 de desembre de 2025

6.2. Estatut de l'artista

L'Estatut de l'Artista és un conjunt de mesures orientades a dignificar i millorar les condicions professionals de creadors, artistes, intèrprets i treballadors del sector cultural, que s'integren en la normativa laboral, fiscal i de Seguretat Social. Aquest marc normatiu busca reconèixer i protegir la labor dels professionals de la cultura, amb l'aportació de solucions als desafiaments específics que enfronten en el seu desenvolupament professional i dotar aquests professionals d'un marc jurídic estable, adaptat a la intermitència, la polivalència i les singularitats del treball artístic.

Des del seu impuls parlamentari en 2018, amb l'aprovació de l'Informe de la Subcomissió per a estudiar l'elaboració de l'Estatut, els avanços es desenvolupen a poc a poc amb una fita clau en 2021 amb la creació dels quatre grups de treball de la Subcomissió: Laboral, Seguretat Social, Fiscal i Educació.

Des de llavors, l'Estatut de l'Artista ha suposat canvis substancials en diversos àmbits institucionals; per exemple, en l'àmbit laboral amb l'ampliació del règim especial de la relació laboral d'artistes per a incloure personal tècnic i auxiliar necessari per a l'activitat cultural.

En matèria de **Seguretat Social** s'han introduït adaptacions específiques per als professionals del sector, que s'han exposat en aquest document anteriorment. I pel que fa a **la protecció fiscal** dels artistes, també s'han produït avanços significatius, com la millora dels sistemes de deducció de gastos, així com l'adaptació del tractament fiscal de rendiments irregulars propis del sector. La normativa reconeix i regula la singularitat i intermitència de l'activitat artística.

En conjunt, aquestes reformes tenen com a objectiu reconèixer la singularitat del treball cultural, garantir drets laborals i protecció social —equivalents en garantia als d'altres sectors—, però adaptats a la realitat d'una professió que sol desenvolupar-se de manera discontinua, temporal i amb múltiples projectes simultanis.

L'Estatut de l'Artista pretén configurar un entorn que ofereixi seguretat jurídica, visibilitat normativa i suport institucional al conjunt de professionals de la creació, la interpretació, la tècnica i la producció cultural.

7. En som molts i diversos

Les associacions professionals són molt diverses i totes tenen un contacte real amb la situació dels professionals, fet que els permet tindre un visió concreta i especialitzada. Treballen pel reconeixement del sector i per la defensa dels seus interessos.

La importància de les associacions professionals culturals com a representants del sector és evident per la seua labor de defensa dels interessos de les persones associades, però és més visible quan ocorren situacions límit i imprevistes com va ser la pandèmia o la recent dana que es va patir en la Comunitat Valenciana.

Aquestes entitats han servit per a informar i acompanyar des dels primers moments a les professionals afectades. La creació de l'Oficina de la Recuperació Cultural ha sigut molt important per a descarregar a les entitats d'aquesta tasca, treballar des d'una perspectiva transversal i focalitzar l'assessoria personalitzada per a facilitar un millor acompanyament i ajudar en la gestió i tramitació administrativa. Aquesta oficina, en canvi, no es va crear en la pandèmia i en eixe cas van ser les associacions les que van dur a terme tot eixe treball.

En les dos ocasions, s'ha evidenciat que la creació d'un cens de treballadores culturals permetria identificar els artistes amb diverses de les seues característiques, com l'especialitat o la localització del context professional i laboral. Amb tota la informació del cens es podrien elaborar polítiques més justes i facilitar a l'administració la via per a crear ajudes, subvencions i programes adaptats a les verdaderes necessitats del sector cultural tant en les convocatòries regulars com en els casos d'excepcionalitat.

D'altra banda, aquestes situacions límit també posen de manifest la necessitat de la creació de protocols i codis de bona praxi en la contractació cultural per a equiparar les professionals de la cultura amb la resta dels treballadors en les situacions excepcionals sobrevingudes.

Si tornem a l'àmbit de l'ORC, que aglutina una part concreta del sector cultural, podem trobar ací reflectides les dades de les associacions que s'agermanen en el projecte.

QUINES ASSOCIACIONS FORMEN PART DE L'ORC?

ARTS ESCÈNIQUES:

AAPV: ACTRIUS I ACTORS PROFESSIONALS VALENCIANS.

Associació sindical per a actors i actrius valencians d'arts escèniques, doblatge i audiovisual.

Actualment té unes 430 associats i associades.

www.aapv.es

APDCV: ASSOCIACIÓ PROFESSIONALS DE LA DANSA CV.

Associació sindical per a intèrprets, coreògrafs, investigadors, productors, gestors i docents del món de la dansa.

Actualment té unes 200 associats i associades.

www.profesionalesdanza.com

APCCV: ASSOCIACIÓ DE PROFESSIONALS DEL CIRC CV.

Representa el sector del circ valencià autonòmic.

Actualment té 130 socis i sòcies.

www.apccv.org

AVETID: ASSOCIACIÓ VALENCIANA D'EMPRESES DE TEATRE I DANSA.

Associació que defén els interessos de sales i empreses productores de teatre i circ de la Comunitat Valenciana.

Actualment està formada per 50 companyies.

www.avid.es

COMITÈ ESCÈNIQUES: ASSOCIACIÓ DE CREADORS I CREADORES D'ARTS ESCÈNIQUES DE REFERÈNCIA DE LA COMUNITAT VALENCIANA.

Actualment està formada per 90 socis i sòcies.

www.comiteesceniques.org

ADVAEM: ASSOCIACIÓ VALENCIANA DE DISTRIBUÏDORES I DISTRIBUÏDORS PROFESSIONALS D'ARTS ESCÈNIQUES I MÚSICA.

Els membres de l'associació són empreses distribuïdores de referència en el sector cultural valencià, estatal i internacional i especialitzades en la gestió de serveis culturals.

Actualment està formada 7 empreses distribuïdores que representen un total de 165 companyies de teatre,

circ, dansa i música.

www.advaem.es

AVEET: ASSOCIACIÓ VALENCIANA D'ESCRITORES I ESCRITORS TEATRALS.

Defén els drets de les escriptores i escriptors teatrals i visibilitzen el seu treball.

Actualment són 119 socis i sòcies.

www.aveet.eu

AVED: ASSOCIACIÓ VALENCIANA D'EMPRESES DE DANSA.

Defén els interessos de les companyies de dansa de la Comunitat Valenciana.

Actualment són 20 companyies i associacions.

www.aved.es

ATEPV: ASSOCIACIÓ TÈCNICS ESPECTACLE DEL PAÍS VALENCIÀ.

Associació Sindical de Tècnics de l'Espectacle del País Valencià.

Actualment són 40 socis i sòcies

infoatepv@gmail.com

FETI: FEDERACIÓ D'ESPAYS TEATRALS INDEPENDENTS DE LA CV.

Defenen els espais independents teatrals de la Comunitat Valenciana.

Actualment ho conformen 3 espais.

info@fetivalencia.com, [@fetiteatres](https://www.facebook.com/fetiteatres)

UNIMA: UNIÓ INTERNACIONAL DE LA MARIONETA.

Federació internacional no governamental que reuneix titellaires i entusiastes dels titelles per a desenvolupar i promoure l'art dels titelles. UNIMA es divideix en diverses federacions autonòmiques.

Actualment està formada per 24 socis i sòcies en el PV.

www.unima.es

CINEMA:

AVAV: ACADEMIA VALENCIANA DE L'AUDIOVISUAL.

Associació civil de caràcter artístic i cultural, sense ànim de lucre, dedicada a promoure, desenvolupar i perfeccionar les arts visuals valencianes i estar al costat dels creadors, productors, tècnics i intèrprets a la Comunitat Valenciana.

Actualment està formada per 439 socis i sòcies.

www.academiaavav.com

GESTIÓ CULTURAL:

AVCA: ASSOCIACIÓ VALENCIANA DE CRÍTICS D'ART.

Associació de professionals de la crítica compromesos amb el foment de la cooperació en l'àmbit de la investigació i la difusió de la cultura artística.

Actualment està formada per 80 socis i sòcies.

www.avca-critica.org

AVECOE: ASSOCIACIÓ VALENCIANA D'EMPRESES CULTURALS I D'OCI.

Associació patronal d'empreses culturals i d'oci educatiu amb vocació d'agrupar i liderar totes les societats mercantils que operen en l'àmbit territorial valencià.

Actualment està formada per 11 empreses.

www.avecoe.org/empreses

GC. GESTIÓ CULTURAL: ASSOCIACIÓ VALENCIANA DE PROFESSIONALS DE LA CULTURA.

Associació de professionals de gestió cultural tant pública com privada.

Actualment té unes 120 associats i associades.

www.gestiocultural.es

MÚSICA:

AMPE-UGT: ASSOCIACIÓ DE MÚSICS PROFESSIONALS D'ESPANYA. DEFÉN ELS INTERESSOS I DRETS DELS MÚSICS PROFESSIONALS.

Actualment té 23 socis en la CV i 524 a escala estatal.

<https://ampemusicos.com/>

COM: COL·LECTIU OVIDI MONTLLOR DE MÚSICS EN VALENCIÀ.

Plataforma per a donar suport públic als músics que utilitzen el valencià en les seues creacions.

Actualment té 220 socis i sòcies.

<https://elcom.cat/>

CM JAZZ CV, COL·LECTIU DE MÚSICS DE JAZZ DE LA COMUNITAT VALENCIANA.

Col·lectiu que defén la professionalitat del sector i busca erradicar el treball sense remuneració.

Actualment té 72 socis i sòcies.

Instagram: [cm_jazz_cv](https://www.instagram.com/cm_jazz_cv)

Per a aglutinar les ASSOCIACIONS CULTURALS actives a la CV, hem preparat aquest espai virtual controlat

Podeu col·laborar en l'actualització mitjançant l'enviament d'informació al correu electrònic

orc.coordinacion@gestiocultural.es

FITXA 1.**ACTIVITATS SOTA EL PARAIGUA DEL MINISTERI DE CULTURA**

En la següent taula fem constar els CNAE vàlids des de l'any 2025 amb les correspondències als epígrafs d'IAE més comunament emprats.

ÀMBIT CULTURAL	CODIS CNAE VINCULATS A CULTURA 2025	EPÍGRAFS IAE	DESCRIPCIÓ / ABAST CULTURAL
ARTS VISUALS I PATRIMONI CULTURAL	90.12, 90.13, 91.2, 91.30, 91.31	861, 862, 864, 869	Artistes visuals, il·lustradors, fotògrafs artístics, restauradors, conservadors, gestors i mediadors culturals, comissaris.
LLIBRE I EDICIÓ	90.11, 90.12, 74.12	861, 864	Escriptors, traductors, correctors, dissenyadors gràfics, il·lustradors.
MÚSICA	59.20, 90.11, 90.12, 90.20, 90.39	018, 019, 031, 032, 033, 034, 039, 965.4	Compositors, intèrprets, directors, tècnics de so, organitzadors de concerts o espectacles musicals.
ARTS ESCÈNIQUES (TEATRE, DANSA, CIRC, PERFORMANCE)	90.1, 90.3, 90.11, 90.13, 90.20, 90.39	011, 012, 013, 018, 019, 021, 022, 029, 864, 965.1, 965.2, 965.3, 965.4	Actors, ballarins, coreògrafs, dramaturgs, directors escènics, artistes circenses, figurinistes, tècnics i productors escènics.
AUDIOVISUAL, ANIMACIÓ I VIDEOJOCs	90.11, 90.20, 90.39, 59.12, 59.15, 59.20	011, 012, 013, 014, 034, 355.2, 864, 965, 973.1	Directors, guionistes, productors, actors de cinema, tècnics de càmera, zzeditors, animadors, artistes VFX, dobladors.
GESTIÓ CULTURAL I PATRIMONI	90.31, 90.39, 91.1, 91.21, 91.22	869, 854	Gestors, mediadors, comissaris, responsables d'arxius, museus, centres culturals i patrimonials.

PER A TINDRE EN COMPTE:

No totes les activitats vinculades amb l'àmbit artístic o cultural depenen directament del Ministeri de Cultura. Algunes, encara que estiguen relacionades amb la creació o producció cultural, s'emmarquen en altres àmbits administratius segons la seua naturalesa principal: el Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme en el cas de la comercialització d'obres o productes culturals; el Ministeri d'Educació en la formació artística, o els ministeris d'Indústria, Treball, Economia o Hisenda quan es tracta de servicis laborals o de gestió. En conseqüència, només determinades activitats poden considerar-se plenament culturals a efectes competencials.

FITXA 2. **IMPREScindIBLES (PER A TU I LA TEUA ASSESSORIA)**

CNAE i IAE: assegura't que els dos estan inclosos dins de l'àmbit Ministeri de Cultura (veure FITXA 1)

Model 036 (AEAT): Inscriu els locals on exercisques la teua activitat. No et preocupes si no coincideix amb el domicili fiscal, no té per què coincidir.

Firma digital: tingues certificat digital, Cl@ve PIN o Cl@ve permanent per a les teues gestions electròniques.

Familiaritza't amb el portal IMPORT@SS: des de 2024 s'estan incorporant millores específiques per al Règim d'Artistes.

Assessoria fiscal: familiaritza el teu assessor fiscal amb l'Estatut de l'Artista

TGSS: inscriu el teu número de telèfon en la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Cooperatives d'artistes: si treballes i factures a través d'una, recorda que és obligatòria l'alta en el Règim d'Artistes per a garantir que tot està correcte.

Compatibilitat amb la jubilació: a partir de 2025 s'ha establert la compatibilitat plena entre la pensió de jubilació i l'activitat artística, la qual cosa et permetrà continuar treballant i percebent ingressos sense suspensió de la pensió.

Conservació documental: guarda tota la documentació durant almenys 4 anys. Has d'estar sempre preparat, organitza la teua comptabilitat (pots usar un programa de facturació o un full de càlcul) registra gastos i ingressos amb les teues factures; guarda còpies digitalitzades de tota la documentació (escanejat/PDF); crea una carpeta per cada any per a arxivar-ho tot: actuacions, lloguers, producció, assegurances, contractes, factures, justificants de pagament.

* <https://estatutodelartista.com>